

De redactie van WOT's new heeft naar aanleiding van het verschijnen van de brochure 'Wat natuur de mens biedt; Ecosysteemdiensten in Nederland' een aantal wetenschappers uitgedaagd om te reageren op de volgende stelling:

Het is belangrijk dat de waarde van ecosysteemdiensten wordt meegenomen bij de besluitvorming in het nationale en internationale overheidsbeleid, ook al zijn er vraagtekens bij de uitvoerbaarheid van de monetarisering ervan.

Frans Sijtsma van de Rijksuniversiteit Groningen/ Planbureau voor de Leefomgeving, René Verburg van LEI Wageningen UR, Leon Braat van Alterra, Dolf de Groot van Wageningen Universiteit en Wim Lammers van Staatsbosbeheer zijn de uitdaging aangegaan.

op conto van slechts één dienst geschreven. Een voorbeeld daarvan is een akkerrand. Een boer kan zo'n rand aanleggen om de biologische bestrijding van plagen te bevorderen. Bedrijfseconomisch is dat op dit moment niet rendabel voor de boer. Maar akkerranden dragen ook bij aan het vergroten van de landschappelijke waarde van een gebied. Burgers en bewoners profiteren hiervan, maar betalen niet mee aan aanleg en onderhoud, zo is in de Hoekse Waard gebleken.

Beleid kan sturen

Het beleid kan ervoor zorgen dat de ecosysteemdiensten nadrukkelijker voor het voetlicht komen en in de praktijk beter worden benut. De overheid kan stimuleren dat bedrijven verschillende diensten combineren. Prijs-prikkels, subsidies, wet- en regelgeving,

kennisontwikkeling en kennisoverdracht zijn de instrumenten die de overheid hierbij kan inzetten. Het waarderen van ecosysteemdiensten heeft een belangrijke agenderende werking voor het herkennen en beter benutten van ecosysteemdiensten. Economische waardering is daar een aspect van, maar zeker niet de enige.

Meer informatie:

De brochure 'Wat natuur de mens biedt; Ecosysteemdiensten in Nederland' is een tussenproduct van Natuurverkenning 2011. De brochure is op te vragen via reports@pbl.nl onder vermelding van het publicatienummer: 500414002

Contact: rijk.vanoostenbrugge@pbl.nl
dick.melman@wur.nl

Monetariseren is lastig maar essentieel, goed mogelijk en wetenschappelijk verantwoord

Leon Braat en Dolf de Groot

Belang van meten

De uitvoerbaarheid van de monetarisering hangt af van de meetbaarheid van de diensten en het beschikbaar zijn van prijsinformatie. PBL stelt dat "er nog niet in termen van ecosysteemdiensten gemeten wordt". In zijn algemeenheid is dit onjuist. Er wordt al veel gemeten aan 'kenmerken' (indicatoren) van stromen van goederen en diensten, zoals de PBL-brochure illustreert. Echter, in tegenstelling tot de set van economische / financiële indicatoren die elke dag in de krant en met regelmaat door het CBS en CPB worden gepubliceerd, is er nog geen afgesproken set van indicatoren voor ecosysteemdiensten. Het lijkt ons bij uitstek de taak van het PBL om deze 'handschoen op te pakken', de betreffende beschikbare en nog op te zetten monitoringinstrumenten in kaart te brengen en de publicatie van de resultaten onderdeel van de PBL-rapportages te maken.

Prijzen ontbreken voor ecosysteemdiensten

Dat hangt af van wat verstaan wordt onder het

concept 'prijzen'. Als dit verwijst naar het idee dat er geen ecosysteemdiensten in de schappen van de supermarkt liggen met een prijskaartje dan is de stelling in die zin juist dat voor veel ecosysteemdiensten directe prijzen ontbreken of verstopt zitten in de externe kosten (en baten) van producten die daarvan afhankelijk zijn. Een prijskaartje hangen aan een hoeveelheid goederen of diensten is echter altijd mogelijk, en gebeurt impliciet zodra we keuzes maken. In veel gevallen wordt de waarde van ecosysteemdiensten dan op nul gesteld, of sterk onder de werkelijke bijdrage van die diensten aan ons welzijn geschat (en afgedaan als 'externalities'). Er wordt overigens al vele decennia gerekend om deze externalities zichtbaar te maken.

Correcte prijs

De discussie of het 'correcte' prijzen zijn, is een beetje gecompliceerder. De vraag wat de correcte prijs van een willekeurige ecosysteemdienst is, bijvoorbeeld de beschikbaarheid van

'groene' ruimte voor recreatie, schoon water, of de C-vastlegging in biomassa, is, zoals de voorbeelden in PBL-brochure voortreffelijk weergegeven, een zaak van context, plaats en ruimte. Dat geldt echter evenzeer voor de *correctheid* van de prijs van een product in de schappen van de supermarkt, en in het verlengde daarvan voor alle marktprijzen (drukt die prijs echt de werkelijke 'waarde' van een pak melk, een vakantie of een nieuwe auto uit?).

Ondanks het feit dat 'de' waarde dus niet bestaat, en er (dus) nooit een 'correcte' prijs berekend zal kunnen worden, is er veel vooruitgang geboekt om tot een realistische schatting te komen van de bijdrage van ecosysteemdiensten aan ons welzijn. Het monetariseren daarvan is lastig maar het is essentieel, goed mogelijk en wetenschappelijk verantwoord om de kennis die hierover inmiddels beschikbaar is, ook al is die nog onvolledig, mee te nemen in besluitvorming en beleid.